

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Освітня програма	47695 Науки про Землю
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	103 Науки про Землю

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	47695
Назва ОП	Науки про Землю
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	103 Науки про Землю
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ільїн Леонід Володимирович, Тесьолкіна Тетяна Сергіївна, Мельник Андрій Васильович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	12.05.2021 р. – 14.05.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/3761/view>

Програма візиту експертної групи <https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/3761>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП за всіма параметрами відповідає критеріям оцінювання якості освітньої програми, інтересам і потребам стейкхолдерів. Опанування даної ОП забезпечує здобувачу вищої освіти набуття компетентностей у спорідненій галузі в рамках даної спеціальності, що, сприяє підготовці та випуску високопрофесійного фахівця і в своїй, і в суміжній спеціалізації. Матеріально-технічне забезпечення на високому рівні та відповідає сучасним вимогам та викликам. Науково-педагогічні працівники, які залучені на дану ОП відповідають освітнім компонентам та всім наявним кадровим вимогам Ліцензійних умов, а також володіють високою кваліфікацією та мають значний професійний досвід за спеціальностями. Професійному розвитку викладачів сприяють академічна мобільність серед НПП, участь у грантових програмах та проектах, міжнародне двостороннє співробітництво з університетами країн світу. Залучення стейкхолдерів, роботодавців та здобувачів до перегляду ОП має вагоме значення для її змістовного наповнення та покращення, адже регулярно обговорюються та оприлюднюються для обговорення зі всіма зацікавленими сторонами навчального процесу. У повній мірі у розрізі кожного освітнього компонента реалізується академічна свобода. Експертною групою встановлено, що ЗВО забезпечує якісну реалізацію освітньо-наукової програми «Науки про Землю» за третім рівнем вищої освіти.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Чітко сформовані цілі та завдання, врахування галузевого аспекту. У ЗВО функціонують визнані в Україні та за її межами наукові школи, що забезпечують належний рівень виконання наукових досліджень, працюють спеціалізовані вчені ради, що забезпечують підготовку наукових кадрів на високому рівні. Здобувачам забезпечено вільний вибір індивідуальної освітньої траєкторії як через вибір навчальних дисциплін, так і через можливості внутрішньої і зовнішньої мобільності. Здобувачі за ОНП відзначають задоволеність від практичної та теоретичної підготовки. Сучасною освітньою практикою є викладання дисциплін обов'язкового та вибіркового блоків іноземною мовою. 60 % здобувачів беруть участь у виконанні держбюджетних та госпдогвірних тем, що свідчить про належну практичну підготовку. Університетом розроблено та впроваджено в дію положення, які регулюють порядок реалізації учасниками освітнього процесу права на академічну мобільність, визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та у неформальній освіті. Методика навчання і викладання, що застосовується в рамках ОНП, відповідає сучасним вимогам провадження освітнього процесу та дозволяє досягнути програмних результатів та оволодіти компетентностями, які зазначені в даній ОНП. Надзвичайно високою є міжнародна співпраця. Наявна позитивна практика популяризації академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти та НПП даної ОНП. Процес забезпечення академічної доброчесності базується на наявності внутрішньої нормативної бази ЗВО. Освітній процес за даною ОНП забезпечують викладачі з науковими ступенями, вченими званнями, які мають високу публікативну активність, наявні закордонні стажування, приймають активну участь у міжнародних конференціях. Забезпечується взаємодія з роботодавцями, де вони можуть надавати рекомендації щодо удосконалення ОНП. В ЗВО функціонує система стимулювання матеріального та нематеріального характеру розвитку НПП наявністю достатнього матеріально-технічного забезпечення для проведення навчання здобувачів за даною ОП. Доступний бібліотечний фонд з великою кількістю видань, наявність унікальних екземплярів. Наявність комплексно сформованої внутрішньої нормативної бази, що регулює внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності. Активна залученість органів самоврядування до перегляду освітньої програми, моніторингу рівня задоволеності здобувачів. Наявність вичерпної інформації, що стосується ОП «Науки про Землю» на офіційному сайті університету та спорідненому сайті факультету ГТР. Наявність актуальної інформації щодо проекту ОП. Унікальність ОНП, яка полягає в тому, що здобувач може обрати вибірково дисципліну для формування компетентностей у спорідненій галузі в рамках даної спеціальності. У ЗВО створено умови для введення здобувачів третього рівня вищої освіти у міжнародну академічну спільноту.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Потребує перегляду, оновлення, узгодження відповідності змісту ОНП та переліку спеціалізацій предметній області спеціальності 103 Науки про Землю галузі знань 10 Природничі науки. Недостатня активність здобувачів за даною ОП щодо участі в академічній мобільності в період з 2017 по 2019 р. та недостатня популяризація неформальної освіти. Необхідно в подальшому покращувати доступність до матеріально-технічного забезпечення здобувачів для проведення наукових досліджень. Недостатньо активна залученість здобувачів до перегляду ОП

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

світня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти ОНП корелюється зі Стратегією та іншими нормативними документами ЗВО (<https://www.univer.kharkov.ua/doc/general/strategiya-rozvytkuuniversitetu>; (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/quality/tsili2017%E2%80%932020roki.pdf>. <https://www.univer.kharkov.ua/docs/quality/PolItika%20HarkIvskogo%20natsIonalnogo%20unIversitetu%20ImenI%20V.%20N.%20KarazIna.pdf>; <https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/strategiya-rozvytkuuniversitetu-2019-2025-2.pdf>) та забезпечує умови та можливості для її розвитку. Вона відповідає Проєктам з реалізації стратегічного бачення, зокрема в освітній діяльності: 2.1. Абітурієнт Каразінського; 2.2. Випускник Каразінського; 2.5. Індивідуальні освітні траєкторії 2.6. Практична складова освітнього процесу 2.7. Професійна кар'єра випускників»; 2.8. «Електронне навчання; 2.10. Англійська мова в освітньому процесі та ін. (викладання іноземною мовою ОК1, ОК5.1, ОК5.4, ВК5, ВК6, ВК10, ВК13, ВК15, ВК16, ВК18). Дані аспекти формують унікальність ОНП, де акцентовано увагу на поглибленому вивченні англійської мови та ґрунтовною підготовкою, на взаємодії ЗВО з регіональними стейкхолдерами та визначенні їх головних інтересів, врахуванні тенденцій та перспектив розвитку сучасного рівня розвитку наук про Землю. ОНП покликана забезпечити фундаментальну теоретичну та практичну підготовку фахівців вищої кваліфікації, які б набули здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності за спеціальністю 103 Науки про Землю, зорієнтована на забезпечення лідерства випускників як в українському, так і в міжнародному науковому просторі; акцентування на прикладних перспективах фундаментальних досліджень та шляхах їх комерціалізації на національному та світових ринках наукових і науково-технічних розробок. ОНП забезпечує можливість підготовки здобувачів до найбільш затребуваних на ринку праці фахівців за спеціальністю 103 Науки про Землю, спроможних до дослідницької, організаційної, педагогічної діяльності. ЗВО має тривалу історію і традиції, наукові школи, діючі спеціалізовані вчені ради та забезпечує реалізацію багату профільної підготовки фахівців і набуття здобувачами теоретичних знань і компетентностей, необхідних для генерування нових ідей, розв'язання комплексних проблем наук про Землю. Доказами цього є: реалізація різноманітних сучасних освітніх практик, потужний професорсько-викладацький склад які забезпечують усю гаму галузевих геологічних та географічних наук (ОНП забезпечують фахівці двох потужних структурних підрозділів – факультету геології, географії, рекреації і туризму та Навчально-наукового інституту екології; наявність сучасної матеріально-технічної бази; видання 5 наукових часописів які входять до категорій А і В.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Подана у відомостях СО інформація є достовірною. Інтерв'ювання стейкхолдерів підтвердило факт існування неформального, а реального інтересу зацікавлених осіб до ОНП. Врахування зауважень та пропозицій щодо змісту, форм та методів навчання у процесі забезпечення освітнього процесу на ОНП підтверджено документально рецензіями-відгуками роботодавців. Згідно з Кодексом цінностей ЗВО здобувач вищої освіти є активним суб'єктом освітнього процесу з власними інтересами, потребами, досвідом (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/kodeks.pdf>). Здобувачі є членами Вчених рад університету, факультету, інституту і приймають активну участь в обговоренні програми при її розгляді та затвердженні. У процесі формулювання цілей та програмних результатів навчання в ОНП враховувались побажання і потреби здобувачів, що було підтверджено під час спілкування зі здобувачами. За пропозицією директора УкрНДІ природних газів Кривулі С.А. запроваджена з 2018 р. навчальна дисципліна «Палеонтологія і стратиграфія», директора Українського НДІ екологічних проблем Гриценка А. В. «Екологічна безпека. З 2020 р. переглянутий та розширений перелік ОК. ОНП ґрунтується на підготовці фахівців для ЗВО Харкова та інших міст України (за 5 років у ЗВО працює понад 50 % випускників ОНП). Як засвідчують документи до робочої групи з удосконалення ОНП залучались Гриценко А.В. (директор Українського НДІ екологічних проблем), Шумілова А.В. (заступник директора НПП «Слобожанський»), Скриль І.А. (завідувач відділу краєзнавства Харківської обласної станції юних туристів) та ін., які мають багаторічний досвід викладацької діяльності та науково-дослідної роботи. Результатом співпраці є удосконалення ОНП (для прикладу, змінено обов'язкову ОК «Конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів» на «Наукові основи природокористування»). Під час інтерв'ювання Скриль І.А. підтвердила, що її побажання щодо змісту ОНП були максимально враховані. Здійснюється опитування опитування роботодавців, стейкхолдерів щодо удосконалення ОНП (https://www.univer.kharkov.ua/docs/quality/yakist-op-vurusknyk_2020.pdf). НПП та здобувачі є членами громадських організацій, професійних об'єднань (Українського географічного товариства, асоціації мінералогів, картографів та ін.). Існує тісна співпраця з іншими ЗВО та науковими установами України та зарубіжних країн, поміж них: Інститут географії НАНУ, КНУ імені Тараса Шевченка, НУ «Львівська політехніка», ЛНУ імені Івана Франка, Одеський державний екологічний університет, НТУ «Харківський політехнічний інститут», УкрНДІ природних газів, УкрНДІЕП, ННЦ "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського", а також закордонних ЗВО Австрії, Естонії, Латвії, Франції, Грузії, Казахстану, Білорусі, ФРН (угоди від 12.01.2018 р., 28.02.2019 р., 15.09.2010 р., 21.01.2016 р., 1.12.2020 р. та ін.). Отже, існує співпраця між потенційними роботодавцями та ЗВО, що оптимізує розуміння цілей та змісту ОНП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП відповідають тенденціям розвитку ринку праці України та регіональну специфіку. Ці тенденції були реалізовані у обов'язкових та вибіркових ОК (ОК 5.5, ОК 5.6, ВК1, ВК2, ВК6–ВК9, ВК11. Перелік навчальних дисциплін, що містить ОНП, дозволяє здобувачам набути навичок та вмінь, що забезпечують їх конкурентоспроможність на ринку праці, а саме: володіти сучасними методами пошуків та оцінки родовищ корисних копалин, екологічної експертизи, моделювати атмосферні процеси, працювати в команді, в тому числі і в міжнародному контексті, здатність постійно вчитися та швидко адаптуватися до змін у професійній діяльності. Під час он-лайн зустрічей знайшло підтвердження те, що орієнтація тенденцій розвитку спеціальності сфокусована на академічну та наукову діяльність НПП які забезпечують освітній процес на ОНП, приймають участь в науково-практичних конференціях, семінарах, курсах підвищення кваліфікації. Крім того, на даній ОНП викладають НПП, які є професіоналами-практиками, які добре знають ситуацію в галузі, беруть участь у виконанні держбюджетних та госпдоговірних наукових тем. Галузевий аспект у програмних результатах навчання передбачає здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати проведених експериментів і досліджень; робити висновки на основі одержаних досліджень, застосовувати їх у науковій та практичній сфері, володіти методами і технологіями обробки просторової інформації, ГІС-технологіями, картографування і моделювання, створювати геобазу даних та ін. Регіональний компонент при формуванні цілей та програмних результатів ОНП враховувався на основі результатів аналізу геолого-географічних проблем, про що свідчать тематика дисертаційних робіт. При формуванні цілей та програмних результатів навчання в ОНП було враховано закордонний досвід. За результатами такої співпраці щодо створення міжнародної мережі докторських шкіл з питань екологічної політики, управління та технологій (International doctoral school network "INTENSE") в межах реалізації поточного проекту Єрасмус+Capacity Building in the field of higher education project (K2) «Integrated Doctoral Program for environmental policy, management and technology – INTENSE» було оновлено ОНП та НП (включенні нові ОК – Політика та менеджмент в охороні довкілля; Геоматика та моделювання (нова); Розробка і менеджмент екологічних проєктів (нова); Моделі оцінки екологічних ризиків (нова); Сталий розвиток (нова); Практики екологічного менеджменту (нова) (<http://ecology.karazin.ua/mizhnarodna-dijalnist/intense-integrated-doctora/navchalno-metodichnij-komponent/>). Природничу галузь потребує фахівців вищої кваліфікації для ефективного проведення наукових досліджень, інтерпретації геолого-географічних даних. Існує попит на фахівців, які володіють новітніми технологіями обробки геолого-географічної інформації.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 103 «Науки про Землю» галузі знань 10 «Природничі науки» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відсутній. ЗВО є учасником Міжнародного проєкту «Комплексна докторська програма з екологічної політики, менеджменту природокористування та техноекології – INTENSE» (<http://ecology.karazin.ua/mizhnarodnadijalnist/intense-integrated-doctora>), в рамках якої проведено аналіз «паспортів спеціальностей PhD (аспірантури)» з природничого напрямку і уточнено перелік дисциплін. ЗВО розроблено Тимчасові стандарти за спеціальністю 103 Науки про Землю ([https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/ts-nauky\(2016\).pdf](https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/ts-nauky(2016).pdf), <https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/ts-nauky-2018.pdf>). Програмні результати навчання відображені в ОНП, НП та робочих програмах навчальних дисциплін. Визначені в ОНП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій восьмого кваліфікаційного рівня <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#n12> згідно Закону України «Про вищу освіту» (ст. 5). (для прикладу, інтегральна компетентність «здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері Наук про Землю, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики (deskriptori: знання, уміння / навички, комунікація, відповідальність та автономія) – ЗК01, СК01, СК04, СК05, СК08, СК10, СК12, РН01, РН02, РН04, РН06, РН07, РН08; уміння і навички – ЗК02, ЗК03, СК02, СК03, СК06, СК07, СК09, РН04, РН05, РН09, РН10; комунікація, як вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, та використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях – СК02, СК07, СК08, СК09, СК10, РН02, РН03, РН07; відповідальність і автономія – ЗК01, ЗК03, СК02, РН02, РН03, РН06, РН10). ОНП 103 «науки про Землю» цілком враховує положення Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП чітко сформульовані, відповідають місії та стратегії Університету; врахування студоцентриського підходу та інтересів стейкхолдерів; врахування галузевого та регіонального аспекту; результати навчання за ОНП визначені з урахуванням реальних потреб усіх груп стейкхолдерів. ЗВО враховано сучасні тенденції розвитку спеціальності, а

також вивчено досвід підготовки докторів філософії у вітчизняних і закордонних ЗВО, використано власний багаторічний досвід викладання геолого-географічних дисциплін та проведення наукових досліджень. Сильними сторонами ОНП є чітко сформовані цілі та завдання, врахування галузевого аспекту. У ЗВО функціонують визнані в Україні та за її межами наукові школи, що забезпечують належний рівень виконання наукових досліджень, працюють спеціалізовані вчені ради, що забезпечують підготовку наукових кадрів на високому рівні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ОНП в контексті Критерію 1 повністю відповідає вимогам, недоліки не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня діяльність за критерієм 1 відповідає рівню А. Під час експертизи у ЗВО встановлено, що ОНП має чітко сформульовані цілі, які мають взаємозв'язок з місією та стратегією ЗВО. До формулювання цілей та програмних результатів навчання залучені стейкхолдери, що підтверджено протоколами засідання кафедри, угодами з роботодавцями та іншими документами. Проектування ОНП відображає специфіку підготовки здобувачів відповідно до потреб ринку праці, опора на інноваційні, інформаційні технології та комплексність змісту ОК, та поєднання практичної спрямованості навчання та викладання у підготовці здобувачів. Унікальність програми, яка є однією з найуспішніших в Україні програм третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 103 «Науки про Землю», полягає в поєднанні природничої, мовної, інформаційної (інформаційно-комунікаційні технології) та інтернаціоналізаційної компонент при комплектуванні її складових, визначає її інноваційність. ОНП 103 «Науки про Землю» відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій, а також дозволяє досягти визначених результатів навчання. Зважаючи на наведені позитивні та сильні сторони ЕГ дійшла висновку, що ОНП за спеціальністю 103 «Науки про Землю» відповідає рівню А за критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОНП становить 40 кредитів ЄКТС: обов'язкові компоненти складають 28 кредити (70%), вибіркові – 12 (30%) кредитів, що відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» та Постанові Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах)» (з доповненнями від 23.04.2019 р. № 283). Стандарт за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за спеціальністю 103 Науки про Землю відсутній.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОНП та освітнього процесу засвідчує, що освітні компоненти дозволяють досягти заявлених цілей та результатів навчання. Для досягнення ПРН, які корелюють із загальними та спеціальними компетентностями, використовуються сучасні й інноваційні методи навчання (зокрема, за ОК «Філософські засади та методологія наукових досліджень» (українською та англійською мовами), «Іноземна мова для аспірантів», «Підготовка наукових публікацій та презентацій результатів досліджень», «Наукові основи природокористування» (українською та англійською мовами) та ін.) із застосуванням сучасного комп'ютерного обладнання та спеціалізованого програмного забезпечення («Геоматика та моделювання» (українською та англійською мовами, ВК 14 «Models for Environmental Risk Assessment» (англійською мовою) ВК 17 «Тривимірне (3D) моделювання міського середовища» та ін.). ОНП демонструє комплексність та взаємопов'язаність освітніх компонентів та їх чітку спрямованість на досягнення ПРН. ОНП побудована таким чином, щоб забезпечити тісний взаємозв'язок між запропонованими ОК, результатами виконання завдань змістових модулів та демонструє послідовність та взаємозв'язки обов'язкових та вибіркового освітніх компонентів за семестрами навчання. ОНП має чітку структуру щодо набуття загальних і фахових компетентностей за спеціальністю 103 Науки про Землю, опановуючи освітньо-наукові компоненти НП, які

становлять логічну взаємопов'язану систему. В ОНП наведено її мету, визначено перелік компетентностей випускників, які пов'язані із здобуттям глибинних знань, оволодінням загальнонауковими компетентностями, здобуттям мовних компетентностей та набуттям універсальних навичок дослідника, окреслено результати навчання, які відповідають третьому рівню вищої освіти (підготовка докторів філософії – PhD), розкрито освітні компоненти, відображено форми атестації здобувачів вищої освіти та їх науково-дослідна робота. Аналіз НП 2017 р. дозволяє констатувати, що структурно-логічна схема освітніх компонентів сформована від базових загальнонаукових до фахових спеціалізованих дисциплін, що дозволяють здобути як глибинні знання з обраної спеціалізації, так і універсальні навички дослідника. НП складається з обов'язкових навчальних дисциплін та вибіркових: 1) цикл загальної підготовки (22 кредити ЄКТС) та спеціалізації (6 кредитів ЄКТС); 2) цикл професійної підготовки (дисципліни за вибором – 12 кредитів ЄКТС). Обов'язковою є науково-асистентська практика (3 кредити ЄКТС) яка забезпечує формування умінь організації педагогічної майстерності та набуття досвіду викладання фахових навчальних дисциплін.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Отримання необхідних здобувачам загальнонаукових знань та знань з обраної спеціалізації забезпечується фаховими дисциплінами, як обов'язковими, так і вибірковими. Розподіл кредитів за дисциплінами відповідає цілям ОНП, включає всі необхідні обов'язкові навчальні дисципліни та науково-асистентську практику. ОНП ґрунтується на успішному багаторічному досвіді та традиціях підготовки фахівців вищої кваліфікації та потужному науково-педагогічному потенціалі ЗВО, який здатний забезпечити здобувачів компетентностями, які забезпечують розв'язання комплексних проблем в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності за спеціальністю 103 Науки про Землю. Зміст ОНП, у цілому, відповідає предметній області спеціальності 103 Науки про Землю, об'єктом вивчення якої є природні та антропогенні об'єкти та процеси у геосферах у взаємозв'язку, перетворення і розвитку в просторі та часі. Зміст ОНП включає ОК які не повністю повністю відповідають предметній області спеціальності 103 Науки про Землю (ОК 5.3 Теорія і методологія географічної картографії, ВК 3 Методологія та сучасні технології суспільно-географічних досліджень, ВК 16 Міжнародні дослідницькі проекти в суспільній географії). Тому, ОНП потребує коригування щодо змісту та відповідності предметній області спеціальності 103 Науки про Землю. ОНП була започаткована у 2017 р. і на той час повністю відповідала діючій Постанові Кабінету Міністрів України № 266 від 29.04.2015 р. У зв'язку з набуттям чинності Постанови Кабінету Міністрів України від 01.02.2017р. №53 (започаткована окрема спеціальність 106 Географія) ОНП потребує перегляду та оновлення.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Здобувачі мають змогу сформуванню індивідуальну освітню траєкторію через участь у самостійному виборі ОК, що регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна». Воно визначає порядок вибору студентів і порядок організації навчального процесу у ЗВО. ОНП 2020 р. прозорова на 40 кредитів, 12 з яких за вільним вибором (30 % від загального обсягу кредитів ЄКТС). Наукові керівники та гарант ОНП інформують здобувачів щодо їх права обрати дисципліни вільного вибору з їх переліку оприлюднених на сайті. В умовах карантинних обмежень вибір дисциплін здійснюється дистанційно. Підтверджено, що на момент проведення акредитаційної експертизи здобувачі можуть реалізувати своє право на вибір ОК. Зазначене забезпечене Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУ імені В.Н. Каразіна (п. 3.4, 3.5 https://drive.google.com/drive/folders/1DYqI__N_DZtCEVRT9JKVB5N7qo6oY5HA), Положенням ХНУ імені В. Н.Каразіна Про реалізацію Проєктів програм міжнародної співпраці (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/polozhennia-realizatsia-proekiv.pdf>) та Положення про порядок реалізації учасниками освітнього процесу ХНУ імені В.Н.Каразіна права на академічну мобільність (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/polozhennya-pravo-na-akadem-mobilnist-1.pdf>). Індивідуальні навчальні плани складаються на кожний навчальний рік і містять інформацію про перелік і послідовність вивчення ОК. Надані для експертизи індивідуальні навчальні плани здобувачів засвідчують, що вони формується особисто здобувачами за участю наукового керівника та, за необхідності, гаранта ОП. Діючі плани погоджуються у встановленому ЗВО порядку. Згідно пп. 3.4. 3.5 Положення про організацію освітнього процесу здобувачу забезпечена можливість вільного вибору дисциплін для забезпечення своїх освітніх, наукових, дослідницьких та культурних потреб. За НП 2017 за рахунок того, що до переліку вибіркових дисциплін входили усі ОК фахової підготовки - обсяг вибіркових дисциплін становив 45%. Здобувачам забезпечене право обрати дисципліни з переліку загальноуніверситетських ОК вільного вибору (понад 100), кількість яких постійно змінюється щосеместру, які рекомендовані для підготовки здобувачів з інших ОПП або ОНП (https://drive.google.com/file/d/1Br8HEZqRPy5WNYsFuIb_ojt7Ug6H8Wxp/view). ЕГ переконалась у тому, що здобувачі вищої освіти на ОНП мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію як через вибір ОК, так і через можливості внутрішньої і зовнішньої мобільності. На зустрічі здобувачі за цією ОНП підтвердили, що вони чітко розуміють процес індивідуального вибору навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством, та мають право вільного вибору навчальних дисциплін (усього 12 кредитів ЄКТС із загального обсягу 40 кредитів ЄКТС усієї ОНП).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів, що передбачає формування фахових компетентностей спеціальності, необхідних для подальшої професійної діяльності освіти регламентується «Положенням про проведення практики студентів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» (https://docs.google.com/document/d/1rakt3gebvn-y8lgkrdmhdvt3ye2hlsps-s_faunnjea/edit) та «Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна» (https://drive.google.com/drive/folders/oBwRBoOD_AIQSZoxDTkt2eDNrXoU). Вона реалізується виконанням практичних робіт згідно з НП підготовки здобувачів, проходженням науково-асистентської практики (ОК4) – 3 кредити ЄКТС. Здобувачі мають можливість отримання навичок викладацької роботи через проведення теоретичних, практичних та лабораторних занять. Практичні навички здобувачі отримують у результаті виконання своїх досліджень в науково-дослідних лабораторіях та під час виконання держбюджетних та госпдоговірних робіт (здобувач Овчаренко А. протокол №15 від 21.09.2020 р.; Широкоступ С., Гоголь О., Масто Ю., Шумілова А – № 4 від 13.12.16 р.; Буречко С., Воронін В. – №4 від 13.11.2018 р.). Здобувачі Логвинова М. О., Субтело О.С., Буречко С.В., Воронін В.О., Овчаренко А.Ю. брали участь у дослідницьких проєктах, поміж них: № 287267 за програмою NORRUSS (Норвегія), державні реєстраційні номери №№ 0112U003714, 0116U000964, 0118U0002171, 0118U0006480, 0115U000504. Відповідно до наказу «Про заходи щодо запровадження карантину» (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/pro-zaprovadzhenia-karantynu.pdf>) освітній процес здійснювався у дистанційному форматі, тому базою проведення практики були профільні кафедри. Результати практики дозволяють майбутнім докторам філософії використовувати отриманий досвід в подальшій науковій та педагогічній діяльності. Здобувачі підтвердили факт, що отримані навички в процесі підготовки та проведення практичних занять, забезпечують повну компетентну готовність до педагогічної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОНП дає можливість сформувати у здобувача вищої освіти соціальні (міжпрофесійні, універсальні) навички, корисні для будь-якого виду діяльності, що дозволяють швидко адаптуватися до нових умов, змінювати сферу діяльності, вирішувати нестандартні завдання, підвищувати ефективність праці. Зокрема, ці навички формуються під час вивчення обов'язкових ОК: Філософські засади та методологія наукових досліджень (5 кредитів ЄКТС), Іноземна мова для аспірантів (10 кредитів ЄКТС), Підготовка наукових публікацій та презентацій результатів досліджень (4 кредити ЄКТС), Науково-асистентська практика (3 кредити ЄКТС). Ці ОК сприяють формуванню фундаментальної грамотності, критичного мислення, креативності, соціальної і культурної обізнаності. Здобуттю здатності працювати в міжнародному науковому просторі, зокрема професійно презентувати результати своїх досліджень. Soft skills також набуваються під час захисту результатів наукових досліджень – адаптивність, лідерство, вміння спілкування та співпрацювати; під час участі в Міжнародних науково-практичних конференціях, семінарах, симпозіумах – вміння спілкуватись та враховувати інші позиції та думки, знаходити компроміс, вести наукову дискусію тощо. З'ясовано, що здобувачі розуміють зміст даної категорії, а деякі демонструють лідерські здібності, креативність, здатність до синтезу нових ідей. Аналіз сайту ЗВО засвідчує проведення позааудиторних заходів щодо розвитку соціальних навичок у здобувачів (семінари, тренінги – «Критичне мислення і медіагігієна», «Політичні маніпуляції: ідентифікуємо, аналізуємо, нейтралізуємо», «Агресія: маски та обличчя», «Тренінг впевненої поведінки» та ін). Працюють англومовні та франкомовні дискусійні клуби.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт для даної спеціальності відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОНП у кредитах ЄКТС співпадає з фактичним навантаженням здобувачів та відповідає нормативним вимогам. У відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу у в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна» (https://drive.google.com/drive/folders/1DYqI__N_DZtCEVVRt9JKVB5N7qo6oY5HA). Розподіл кредитів ЄКТС за навчальними дисциплінами програми забезпечує набуття необхідних компетентностей та програмних результатів навчання у співвідношенні, яке відповідає цілям ОНП. Перелік навчальних дисциплін загалом забезпечує отримання визначених ОНП необхідних компетентностей та програмних результатів навчання. При цьому тижневе навантаження здобувачів за ОНП протягом 4-х семестрів складає 4-6 годин, а відсоток самостійної роботи за всіма дисциплінами не перевищує 80%. Кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ЄКТС за денною формою навчання становить не менше 20% від загальної кількості годин (за виключенням ОК2, де їх кількість 40 %). Обов'язкові компоненти ОНП складають 28 кредитів ЄКТС, з яких частка аудиторних годин становить 27%. Вибірковий блок має 12 кредитів ЄКТС, з яких на аудиторні відведено 30% годин. Таким чином, щотижневе аудиторне навантаження впродовж 4-х семестрів становить 7-8 годин на тиждень. Навчальний час,

відведений для самостійної роботи здобувача, регламентується НП і становить 72% загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення дисципліни. Здобувачі відзначають, що задоволені таким розподілом навантаження, а у випадку труднощів із самостійним вивченням навчального матеріалу, отримують вичерпні консультації викладачів.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Сучасна реалізація ОНП не передбачає дуальної освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОНП відповідає встановленим нормативам та Положенням ЗВО за структурою та змістом. Здобувачам забезпечено вільний вибір індивідуальної освітньої траєкторії як через вибір навчальних дисциплін, так і через можливості внутрішньої і зовнішньої мобільності. Здобувачі за ОНП відзначають задоволеність від практичної та теоретичної підготовки. Сучасною освітньою практикою є викладання дисциплін обов'язкового та вибіркового блоків іноземною мовою. 60 % здобувачів беруть участь у виконанні держбюджетних та госпдоговірних тем, що свідчить про належну практичну підготовку.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ОНП потребує коригування щодо відповідності предметній області спеціальності 103 Науки про Землю. ОНП була започаткована у 2017 р. і на той час відповідала діючій Постанові Кабінету Міністрів України № 266 від 29.04.2015 р. У зв'язку з набуттям чинності Постанови Кабінету Міністрів України від 01.02.2017р. №53 ОНП потребує перегляду та оновлення.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Загалом ОНП складена правильно і збалансована за освітніми компонентами та розподілом кредитів між ними. Її структура не викликає суттєвих зауважень. ОНП потребує коригування щодо змісту та відповідності предметній області спеціальності 103 Науки про Землю. ОНП була започаткована у 2017 р. і на той час повністю відповідала діючій Постанові Кабінету Міністрів України № 266 від 29.04.2015 р. У зв'язку з набуттям чинності Постанови Кабінету Міністрів України від 01.02.2017р. №53 ОНП потребує перегляду та оновлення. Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації по цьому Критерію експертна група дійшла висновку, що ОНП відповідає рівню відповідності В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна у 2021 році оприлюднені на сайті університету у закладці Вступнику <http://start.karazin.ua/page/documenty>. Правила прийому затверджені Вченою радою Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, протокол №19 від 28 грудня 2020 року та введено в дію наказом ректора № 0110-1/440 від 28 грудня 2020 року. Дані правила розроблені відповідно до чинного законодавства України, є чіткими і зрозумілими та не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому відповідають загальним вимогам, які визначені законодавством, враховують організацію, особливості конкурсного відбору та специфіку спеціалізацій. Форми та зміст вступних випробувань, передбачених для вступу на третій освітній рівень зі спеціальності 103 Науки про Землю, спрямовані на виявлення готовності вступників до засвоєння ОП відповідно до спрямування фахової підготовки, про що свідчить програма вступного іспиту (<http://start.karazin.ua/page/prohramy-vstupnykh-vyprobuvan/8/>). Особливості, що пов'язані зі специфікою ОП, передбачені ваговим коефіцієнтом предметів, зокрема вступний бал складається з балів: вступного іспиту із спеціальності за 100- бальною шкалою з ваговим коефіцієнтом 0.6 (для абітурієнтів передбачено білети, в яких по 3 питання, відповідь на кожне з яких оцінюється у 20 балів, а також абітурієнт має відповісти на 2 додаткові питання, відповідь на кожне з яких оцінюється у 20 балів); вступного іспиту з іноземної мови за 100- бальною шкалою з ваговим коефіцієнтом 0.2; за презентацію дослідницьких пропозицій за 100-бальною шкалою з ваговим коефіцієнтом 0.15; середнього балу за 100-бальною шкалою додатку до диплому магістра (спеціаліста) з округленням до сотих частин бала з ваговим коефіцієнтом 0.05. При оцінюванні презентації дослідницьких досягнень за кожну статтю, опубліковану у фаховому виданні з імпаکت-фактором додається 3 бали, за кожну статтю, опублікованому в іншому фаховому виданні – 2 бали. У цілому Правила прийому на навчання враховують особливості ОП «Науки про Землю» за третім рівнем вищої освіти

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Академічна мобільність є одним із пріоритетних напрямків діяльності Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність», визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюються розробленими та затвердженими нормативними документами, які оприлюднені на сайті університету серед нормативних документів. Здобувачі можуть отримати всю необхідну інформацію про можливості академічної мобільності на закладі Навчання у розділі Організація освітнього процесу. Зокрема, «Положення про порядок реалізації учасниками освітнього процесу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна права на академічну мобільність» (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/polozhennya-pravo-na-akadem-mobilnist-1.pdf>, розділ IV) та «Про затвердження Порядку визнання в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна ступенів вищої освіти, здобутих в іноземних вищих навчальних закладах; Порядку визнання в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна документів про середню, середню професійну, професійну освіту, виданих навчальними закладами інших держав; Положення про Комісію Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна з визнання іноземних документів про освіту» (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/vyznannia-dokumentiv.pdf>), в яких чітко розписана послідовність дій учасників освітнього процесу. Під час онлайн зустрічі зі здобувачами за даною ОП в процесі спілкування останні висловили обізнаність щодо академічної мобільності, зокрема Світлана Бурченко зазначила, що у 2019 році в рамках проєкту «INTENSE» за програмою Еразмус+ була учасницею Літньої школи в університеті м.Тарту (Естонія), де впродовж двох тижнів навчалася, проходила тренінги та практичні кейси. Також ЕГ під час онлайн зустрічей із здобувачами та адміністративним персоналом, було з'ясовано, що у ЗВО заплановано участь здобувачів за даною ОП у програмах академічної мобільності, зокрема у Талліннському університеті (Естонія), але у зв'язку з карантинними обмеженнями вона відкладена.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Алгоритм визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті прописаний у Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/neform-osvita.pdf>). Станом на даний час за даною ОП практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, виявлено не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому університету 2021 року є чіткими та прозорими і оприлюднені на офіційному сайті ЗВО з відповідними додатками. Зручною є навігація офіційного сайту ЗВО, зокрема закладки «вступнику» та «навчання», які надають можливість оперативно та в повній мірі ознайомитися з усією необхідною інформацією. Університетом розроблено та впроваджено в дію положення, які регулюють порядок реалізації учасниками освітнього процесу

права на академічну мобільність, визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та у неформальній освіті. Всі зазначені документи розміщені у відкритому доступі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Недостатня активність здобувачів за даною ОП щодо участі в академічній мобільності в період з 2017 по 2019 р. та недостатня популяризація неформальної освіти. Відсутність практики прийняття участі аспірантів у програмах семестрового обміну. Рекомендації ЗВО: активізувати роботу щодо участі аспірантів в програмах академічної мобільності, популяризації обмінів між ЗВО України через укладення двосторонніх договорів. Популяризація в межах ОП неформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Освітня діяльність загалом та за даною ОП зокрема, відповідають вимогам за Критерієм 3. Правила прийому є зрозумілими, своєчасно оприлюдненими на офіційному вебсайті ЗВО. Алгоритм визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності та у неформальній освіті є зрозумілим та доступним для всіх учасників освітнього процесу. В цілому наявні недоліки не є суттєвими, підлягають виправленню та не впливають на якість підготовки на даній ОП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Методичний інструментарій навчання та викладання регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУ ім. В.Н. Каразіна» (<https://univer.kharkov.ua/docs/work/polozhennia-pro-osvitniy-protses.pdf>). Форми та методи, що застосовуються при організації навчального процесу у повній мірі дозволяють досягнути програмових результатів та оволодіти компетентностями, зазначеними в ОП. Вільний вибір методів та засобів навчання науковими працівниками, які забезпечують високу якість викладання, відображений у матриці відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання (таблиця з звіту СО). При цьому, реалізується студентоцентризований підхід. Розширення можливостей участі здобувачів вищої освіти у формуванні індивідуальних освітніх траєкторій та запровадження системи ефективного контролю якості освітнього процесу забезпечується Кодексом цінностей (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/kodeks.pdf>), Стратегією розвитку до 2025 р. (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/strategiya-rozvytku-universitetu-2019-2025-2.pdf>) та Положенням про організацію освітнього процесу (https://drive.google.com/drive/folders/1DYqI__N_DZtCEVRT9JKVB5N7qo60Y5HA). Заслугує на увагу індивідуалізація наукової та навчальної складових ОП, а також вільний вибір способів та форм отримання інформації. Здобувачі вищої освіти, як члени вченої ради факультету/інституту впливають на форми та методи навчання при щорічному обговоренні та затвердженні робочих програм на вчених радах. Зустріч із аспірантами довела високий рівень задоволеності методами навчання та викладання та їх відповідність індивідуальним потребам та інтересам. Разом з тим, аспіранти позитивно оцінили більш практичну спрямованість методів та форм при організації навчального процесу. Підтверджують це й соціологічні дослідження, що здійснюються Центром соціально-гуманітарних досліджень соціологічного факультету, – 80 % аспірантів задоволені рівнем викладання та обов'язковими дисциплінами. Академічна свобода реалізується у повній мірі у розрізі кожного освітнього компонента. Плани та тематика аспірантських досліджень двічі на рік обговорюються на Вчених радах факультету геології, географії, рекреації і туризму (ФГГРТ) та навчально-наукового інституту екології (ННІЕ) із заслуховуванням наукових доповідей аспірантів. Крім того, адміністрація факультету/інституту стимулює публікаційну та науково-організаторську активність здобувачів вищої освіти на принципах академічної свободи. За досягнення у виконанні завдань Програми розвитку університету на 2010-2020 роки окремо визначено розмір премії за окремі види наукової активності (публікації, патенти, виконання господарств, грантів тощо), на які обов'язково подаються аспіранти (наприклад, за публікацію у журналі категорії А аспірант В. Воронін у 2019 р. отримав премію).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах

окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація про цілі, зміст та програмні результати навчання міститься у робочих програмах у вільному доступі на сайтах факультету геології, географії, рекреації і туризму (http://geo.karazin.ua/gr_asp/) та навчально-наукового інституту екології (<http://ecology.karazin.ua/osvitnoprofesijni-programi/>). До початку навчального року на першому занятті викладачі детально знайомлять здобувачів із цілями, змістом, очікуваними результатами і критеріями оцінювання, викладеними в робочих програмах дисциплін. У результаті бесіди зі здобувачами вищої освіти підтверджено дані щодо своєчасності, відкритості та доступності усієї необхідної інформації щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (потребує уточнення). Графік і порядок освітнього процесу оприлюднений на сайті відділу аспірантури та докторантури Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна: <https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/asp-grafik.pdf>, <https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/rozklad-5.pdf>, <https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/rozklad-6.pdf>. Індивідуальне спілкування викладачів із здобувачами вищої освіти можливе у формі консультування безпосередньо на кафедрі або через електронну пошту.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Оскільки наукове дослідження є базовим аспектом під час навчання у аспірантурі, то основним принципом у підготовці здобувачів за даною ОП є нерозривність процесу навчання та наукових досліджень, який реалізується за допомогою п.1.3.4. Положення про організацію освітнього процесу в Каразінському університеті. Здобувачі мають вільний доступ до міжнародних публікацій через ЦНБ університету (https://www.univer.kharkov.ua/ua/research/doctor_division). Вони беруть активну участь у наукових дослідженнях, пов'язаних з виконанням фундаментальних та прикладних науково-дослідних тем і відповідно до тематики власних досліджень. Поєднання навчання та досліджень здобувачі мають можливість реалізувати через участь у науково-практичних конференціях, навчально-методичних семінарах, а також через публікації у наукових виданнях в тому числі у виданнях, включених до наукометричних баз. Аспіранти мають виключну можливість безкоштовно публікувати результати досліджень у Віснику ХНУ ім. В.Н. Каразіна. Серія «Геологія. Географія. Екологія», що індексуються у міжнародних базах даних, у тому числі у Web of Science (Emerging Sources Citation Index (ESCI)). Дослідження у вільний від навчання час проводяться на базі навчальних і науково-дослідних лабораторій факультету ГГРТ (8 лабораторій і дві навчально-наукові бази (<http://geo.karazin.ua/>)) та ННІ екології (2 лабораторії <http://ecology.karazin.ua/>), які були представлені ЕГ під час огляду матеріально-технічної бази, що використовується під час реалізації ОП. Реалізується практика зарахування аспірантів за сумісництвом у вільний від навчання час до виконання держбюджетних чи госпдоговірних науково-дослідних робіт. До прикладу: аспірантка Логвинова М.О. і Суптелю О.С. брали участь у виконанні ряду держбюджетних НДР (№ 0115U000504, № 0118U006480, № 0116U000964) та міжнародного міждисциплінарного проекту (№ проекту 287267); аспіранти Бурченко С.В. і Воронін В.О. взяли участь у виконанні НДР (№ ДР 0118U002171 і № ДР 0220U10114444) та гранту проекту «INTENSE» 586471-EPP-1-2017-1-EE-EPPKA2-SVHE-JP (2017-3139/001-001); аспірантка Овчаренко А.Ю. – виконувала госпдоговірні НДР (№09-19, №20-20) та взяла участь у виконанні держбюджетної НДР (№ ДР 0220U10114444). Отримані у відповідь на запит ЕГ індивідуальні плани роботи аспірантів (пункт 2 запиту), в результаті проведеного аналізу, засвідчили, що найбільш результативною у плані публікацій є аспірантка Логвинова М.О. – 15 фахових публікацій, з них 5 -у виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних, 1 – в іноземному виданні; 34 тез доповіді. Має місце неналежне оформлення індивідуального плану роботи аспірантки 3-го року навчання Бурченко С.В., а також, на думку ЕГ, потребує активізації публікаційна активність, зважаючи на 3-й рік навчання. У здобувача 2-го року навчання Вороніна В.О. взагалі відсутні публікації за результатами досліджень.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час вивчення матеріалу самоаналізу, та відео-зустрічей з НПП ЕГ встановлено, що механізм щорічного оновлення змісту освіти визначається пп. 3.3.15-3.3.18 Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна. Перегляд ОК відбувається щорічно. При оновленні контенту враховуються результати моніторингу ОП, побажання здобувачів вищої освіти стейкхолдерів, що було підтверджено під час зустрічей ЕГ з фокус-групами, а також досвід передових сучасних практик інших закордонних ЗВО. Оновлення відображаються у навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін. Оновлені та затверджені програми оприлюднюються на сайті факультету/інституту (http://geo.karazin.ua/gr_asp). Так, до прикладу, відповідно до змін екологічного законодавства та викликів сучасності в освітньому компоненті «Екологічна безпека» розширено перелік основних задач дисципліни і, відповідно, уміння і тематичний план. Зазначені в робочій програмі оновлені викладачем освітні компоненти розглядаються на засіданнях кафедр, навчально-методичних комісій, вчених рад, робочої групи проекту INTENSE. Про високі досягнення науково-педагогічних працівників, що викладають за даною ОНП, ступінь їх вичерпної обізнаності із рівнем досліджень у своїй галузі, свідчить значна публікаційна активність. НПП регулярно публікують статті в авторитетних міжнародних і вітчизняних журналах, що є запорукою як високого рівня результатів наукових досліджень, так і науково-педагогічної майстерності. До цього варто додати участь у наукових конференціях, підвищення кваліфікації; стажування за кордоном, участь у засіданні робочої групи з підготовки ОНП Науки про Землю третього рівня вищої освіти (<http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/news/news>). Проводяться навчально-методичні семінари, зокрема семінар з сучасних підходів до формування освітніх програм та їх акредитації (13.02.2020),

використання сервісу Google Meet в освітньому процесі (1.10.2020), змішане навчання: проблеми і перспективи (5.11.2020) тощо.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності університету відбувається за сприяння та ефективного функціонування в ЗВО Управління міжнародних відносин (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/umc-polozhennya.pdf>, https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/structure/international_relations_department/about). Під час інтерв'ювання здобувачів було підтверджено, що вони обізнані стосовно умов та можливостей, які надаються в рамках академічної мобільності. Для здобувачів та НПП відкрито доступ до міжнародних інформаційних ресурсів Web of Science, Scopus, ScienceDirect, CUL Online, EBSCO (центральна наукова бібліотека <http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr>). ЕГ зазначає, що під час резервної зустрічі було проінформовано про отримання доступу до використання учасниками освітнього процесу ресурсів Оксфордської бібліотеки завдяки спонсорській допомозі і в цьому питанні ЗВО є єдиним в Україні, хто має таку можливість. Невід'ємною складовою інтернаціоналізації наукової діяльності є написання спільних публікацій, проходження стажування, співпраця в міжнародних проектах. Під час онлайн зустрічі з адміністративним персоналом та отриманої відповіді на запит стосовно наявності діючих договорів про співпрацю із закордонними та вітчизняними установами, ЕГ переконалася у функціонуванні договорів з університетами Жирони (Іспанія), Акденіза (Туреччина), Таллінн (Естонія), Орадя (Румунія). Завдяки проекту «INTENSE: Комплексна докторська програма з екологічної політики, менеджменту природокористування та техноекології» в серпні 2019 р. в м.Тарту (Естонія) аспірантка Бурченко С. брала участь у літній школі “WIN! Water Innovations: Policy, Management, Research”, пройшовши всі необхідні процедури щодо обрання за конкурсом (<http://ecology.karazin.ua/mizhnarodna-dijalnist/intense-integrated-doctora/treningi/>), що було підтверджено особисто аспіранткою під час інтерв'ювання. Підвищення кваліфікації в університеті в м.Тарту (Естонія) в рамках Гранту Еразмус+ «INTENSE пройшли проф. Максименко Н.В., проф. Некос А.Н. також треба зазначити, що доц. Сергія К. Ю. проходила стажування в University of Orade (Румунія), University de Girona (Іспанія), University Estonia (Естонія). У рамках інтернаціоналізації діяльності на даній ОНП регулярно проводяться відкриті семінари викладачів з Іспанії (університет Жирони), про що було зазначено під час онлайн зустрічі з адмінперсоналом.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Методика навчання і викладання, що застосовується в рамках ОНП, відповідає сучасним вимогам провадження освітнього процесу та дозволяє досягнути програмних результатів та оволодіти компетентностями, які зазначені в даній ОНП. Інноваційність практик, запроваджених на освітній програмі, простежується через виконання аспірантами значного обсягу лабораторних досліджень саме в перші два роки навчання на базі навчальних і науково-дослідних лабораторій факультету ГРТ (8 лабораторій і дві навчально-наукові бази та ННІ екології - 2 лабораторії), які були представлені ЕГ під час огляду матеріально-технічної бази, що використовується для реалізації ОП та підтверджено аспірантами під час спілкування з ЕГ. Позитивною практикою є робота НПП при підтримці роботодавців та з урахуванням сучасного світового досвіду, здобутого НПП під час закордонних стажувань, над удосконаленням прийомів, методів навчання, що передбачає поєднання організаційно-технологічних та дослідницько-інноваційних технологій, що сприяє застосуванню інноваційних підходів при оновленні викладачами змісту освіти на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, що було підтверджено під час онлайн зустрічі зі здобувачами та шляхом вивчення матеріалів, наданих на запит ЕГ. Надзвичайно високою є міжнародна співпраця. Враховується досвід зарубіжних колег, зокрема університетів Акденіза (Туреччина), Таллінна (Естонія), Жирони (Іспанія), Орадя (Румунія). Свідченням інтернаціоналізації діяльності в рамках ОНП є реалізація спільних проектів з міжнародними партнерами. Високим є рівень впровадження та реалізації науково-дослідницьких результатів роботи, як аспірантів, так і викладачів. Для здобувачів та НПП забезпечено доступ до міжнародних інформаційних ресурсів. Викладачі проходять стажування та підвищення кваліфікації, свідченням чого є наявні сертифікати. НПП та здобувачі публікуються у наукових виданнях України та у виданнях, що індексуються у наукометричних базах. У рамках такої співпраці викладачі мають можливість реалізовувати взаємні результати досліджень у дослідницьких проектах. Представники студентського самоврядування Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Наукового товариства аспірантів і студентів приймають активну участь в організації навчального процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ОНП в контексті Критерію 1 повністю відповідає вимогам, недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 4.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна надає можливості виконувати якісні наукові дослідження, про що засвідчили аспіранти даної ОНП і надали приклади реалізованих досліджень. Викладання та наукові дослідження за даною ОНП пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО. Кафедри факультету ГПРТ та ННІ екології беруть участь в реалізації міжнародних проектів, що зазначається у звіті СО та підтверджено під час зустрічей з НПП та адміністративним персоналомі. Дієвий студентоцентрикований підхід надає більше можливостей здобувачам щодо формування індивідуальних освітніх траєкторій за безпосередньої участі студентського самоврядування. ЕГ звертає увагу на те, що індивідуалізації, як наукової, так і навчальної складових, сприяє невелика кількість здобувачів. Проведені та надані результати опитування аспірантів свідчать про високий рівень викладання та задоволеність здобувачів навчальним процесом. ОНП в контексті Критерію 4 повністю відповідає вимогам, недоліки не виявлено, рівень відповідності А.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Формами контрольних заходів у межах ОК ОНП за третім (освітньо-науковим) рівнем є поточний, підсумковий (семестровий контроль) у вигляді заліка або іспита та державна атестація у формі публічного захисту дисертаційної роботи. Поточний контроль включає усне та письмове опитування, тестові завдання. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем ПРН. Організація підсумкового контролю регулюється відповідно до пп. 5.3.2., 5.3.3, 5.3.6 Положення про організацію освітнього процесу в ХНУ імені В. Н. Каразіна (https://drive.google.com/drive/folders/1DYqI_N_DZtCEVRT9JKVB5N7qo60Y5HA). Здобувачі підтвердили, що вчасно отримують інформацію щодо форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання, реалізують академічну свободу, самостійно обирають тематику наукових досліджень. Кожен з видів роботи, виконаних здобувачем, оцінюється згідно зі схемою нарахування балів, зазначених у РП, критерії оцінювання доводяться до відома здобувачів на першому занятті, підсумковий контроль здійснюється згідно графіків, що забезпечує зрозумілість і прозорість контрольних заходів. Під час карантинних обмежень практикується проведення семестрових іспитів у дистанційній формі (режим он-лайн), з використанням технічних і програмних засобів (Zoom, Google Meet та Moodle), які дозволяють забезпечити аудіо- та відеофіксацію. Здобувач може подати апеляцію згідно Положення про організацію освітнього процесу в ХНУ імені В. Н. Каразіна. За весь час функціонування ОНП таких випадків не було. Комплексна система оцінювання навчальної успішності здобувачів, що навчаються на ОНП, базується на Європейській кредитно-трансферно-накопичувальній системі (ЄКТС). Різноманітність зазначених форм поточних контрольних заходів, їх різноплановість, змістове наповнення, системність та періодичність застосування дозволяють об'єктивно оцінити ПРН здобувачів за ОНП. До форм контролю відноситься звітування про виконання індивідуальних планів роботи аспірантів (атестація проміжна та підсумкова) про фактичний стан виконання запланованих на семестр (півріччя) показників освітньої та наукової діяльності здобувача. Вчасне та об'єктивне проведення атестації контролюється відділом аспірантури і докторантури та кафедрою, що засвідчують надані ЕГ індивідуальні плани здобувачів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт третього рівня (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 103 Науки про Землю галузі знань 10 Природничі науки відсутній. Визначена у ОНП форма атестації (відкритий захист дисертаційної роботи) відповідає чинним нормативним документам.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Інформація про час і місце проведення контрольних заходів розміщено на офіційних сайтах. Процедура проведення контрольних заходів регулюється пп. 5.3.6.14-5.3.6.17 Положення про організацію освітнього

процесу в ХНУ імені В. Н. Каразіна (https://drive.google.com/drive/folders/1DYqI__N_DZtCEVRT9JKVB5N7qo6oY5HA). Згідно якого повторно перекладання контрольних заходів можливе за кількох умов: здобувач не з'явився на попереднє складання освітнього компонента з поважних причин, і цьому є документальне підтвердження; здобувач вищої освіти отримав оцінку «незадовільно» під час першої спроби складання іспиту. Повторне проходження контрольних заходів проводиться відповідно до розкладу додаткового складання заліків та екзаменів, яке оприлюднюється на сайті факультету. Здобувач має право двічі складати екзамен викладачу, а після цього комісії, яка формується наказом ректора. Рішення комісії є остаточним. Наявний порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження (п. 5.3.6.11), однак на ОНП прецедентів не було. Можливий конфлікт інтересів врегульовується Положенням про врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУ імені В.Н. Каразіна (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/nakaz-konfliktnisutyatsii.Pdf>). Здобувачі вищої освіти відмітили об'єктивність екзаменаторів, відсутність випадків конфлікту інтересів або оскарження результатів контрольних заходів під час навчання на ОНП, що акредитується. В Університеті діє система зворотного зв'язку між здобувачами вищої освіти і адміністрацією через опитування та моніторинг якості викладання навчальних дисциплін.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

ЗВО використовує антиплагіатні онлайн системи StrikePlagiarism.com та Unicheck.com (рекомендовані МОН України). Як засвідчують матеріали зустрічі з представниками структурних підрозділів, відповідальних за матеріально-технічне забезпечення, ЗВО підписані угоди про співпрацю з компаніями, які надають можливість для пошуку ознак плагіату у наукових текстах: ТОВ «Плагіат» (м. Львів) – надає доступ до онлайн системи Strikeplagiarism.com (Польща); ТОВ «Антиплагіат» (м. Київ) – надає доступ до онлайн системи Unicheck.com (США). Політика, стандарти та внутрішня нормативна база ЗВО з питань дотримання академічної доброчесності закріплені в Положенні про організацію освітнього процесу (п. 7.12.5), Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти (https://www.univer.kharkov.ua/docs/antiplagiat_nakaz_polozhennya.pdf), Порядку проведення перевірки наукових праць, навчальних видань та дипломних робіт (проектів) працівників та здобувачів на наявність запозичень з інших документів (<https://www.univer.kharkov.ua/images/poryadok-1.pdf>); Статуті ХНУ імені В. Н. Каразіна (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/statute/ukstatut2018.pdf>), Кодексі цінностей (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/kodeks.pdf>), а також наказами ректора ХНУ імені В.Н. Каразіна бере участь в Проєкті сприяння академічній доброчесності (SAIUP) (<https://www.univer.kharkov.ua/ua/study/integrity>). Запогіганню академічної доброчесності сприяє і діючий у ЗВО Навчальний центр менеджменту якості та моніторингу освітнього процесу (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/qmonitoring-polozhennya.pdf>). Академічна доброчесність популяризується при вивченні обов'язкових навчальних дисципліни «Філософські засади та методологія наукових досліджень» (5 кредитів ЄКТС) та «Підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень» (4 кредити ЄКТС). ЕГ під час проведення зустрічей переконалася, що здобувачі вищої освіти та НПП добре поінформовані про сутність, процедури та складові академічної доброчесності, а також про процедуру перевірки робіт на академічний плагіат і можливі наслідки за негативного результату такої перевірки. Випадків недотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу не виявлено. Тексти дисетаційних робіт оприлюднені (<http://www.univer.kharkov.ua/ua/study/integrity/disertations>). Доступні методичні матеріали (https://www.univer.kharkov.ua/ua/study/integrity/integrity_doc), які використовуються здобувачами та НПП для запобігання рооявам академічної доброчесності. Популяризація академічної доброчесності серед здобувачів відбувається через просвітницьку роботу: семінари, наради, круглі столи, присвячені академічній доброчесності. Отже, політика, механізми і процедури дотримання академічної доброчесності є наперед визначені, чіткі, достатньо зрозумілі та оприлюднені у відкритому доступі.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Внутрішня нормативна база ЗВО в повному обсязі врегульовує механізми контрольних заходів, процедури оцінювання здобувачів та питань дотримання академічної доброчесності. Наявна позитивна практика популяризації академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти та НПП даної ОНП. Процес забезпечення академічної доброчесності базується на наявності внутрішньої нормативної бази ЗВО. Політика, механізми і процедури дотримання академічної доброчесності є наперед визначеними, чіткими, достатньо зрозумілими та оприлюднені у відкритому доступі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони за Критерієм 5 не виявлені.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

При реалізації ОНП використовуються усі сучасні освітні практики щодо здійснення контрольних заходів та оцінюванні здобувачів. Зважаючи на сильні сторони й позитивні практики, а також виходячи із розуміння ЗВО необхідності розвитку контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічної доброчесності ЕГ дійшла висновку, що ОНП відповідає рівню А за Критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Досягнення визначених відповідною ОП цілей та програмних результатів навчання забезпечують викладачі із належною академічною кваліфікацією, що підтверджується проведенням ЕГ аналізом звіту СО, додаткових матеріалів, наданих на запит ЕГ, а також проведені інтерв'ю засвідчили, що НПП, які забезпечують реалізацію даної ОП, мають відповідну наявним кадровим вимогам ЛУ кваліфікацію та досвід, простежується відповідність тематики наукових досліджень кожного НПП та освітнього компонента, який він забезпечує. Гарантом ОП є д. геогр. н., проф. Пересадько В.А., досвід та академічна кваліфікація якої дозволяють компетентно здійснювати координацію освітньої діяльності за даною ОП. На основі аналізу Табл. 2. звіту СО з'ясовано, що усі викладачі даної ОП мають відповідність співвіднесення із спеціальністю згідно з дипломом про вищу освіту чи науковий ступінь, тематикою наукових досліджень та публікацій НПП. Покращення рівня професійної майстерності викладачів регулярно здійснюється шляхом підвищення кваліфікації, що підтверджується наданою ЗВО інформацією на відповідний запит ЕГ (п.8). Наявні навчально-методичні посібники, монографії, наукові статті у фахових виданнях України та виданнях, що включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web Of Science Core Collection. Освітній процес та викладання освітніх компонентів за даною ОП забезпечують 6 викладачів з науковим ступенем: 5, а це 83 % - доктори наук, а 4, що складає 75 % - професори. У статевій структурі викладачів 75 % чоловіків та 25 % жінок. Науковими керівниками дисертаційних робіт аспірантів є проф. Костріков С.В., проф. Максименко Н.В., проф. Черваньов І.Г., проф. Немець Л.М., проф. Суярко в.Г., доц. Удалов І.В., проф. Лур'є А.Й., доц. Матвеев А.В. (затверджені відповідно до протоколів засідань Вченої ради факультету геології, географії, рекреації і туризму, наданих на запит ЕГ, п.3). Високий рівень академічної та професійної кваліфікації НПП було засвідчено під час онлайн-зустрічі експертної групи з викладачами. Проведене онлайн-спілкування зі здобувачами підтвердило високий рівень задоволеності викладачами, як професіоналами у визначених напрямках та дає підстави констатувати, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, залучених до реалізації ОП «Науки про Землю», повною мірою забезпечує досягнення задекларованих цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура проведення конкурсного відбору викладачів для якісного забезпечення освітньої діяльності на ОНП «Науки про Землю» ОНП здійснюється у відповідності до «Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників» ([https://www.univer.kharkov.ua/docs/polozhennya/obrannya-nauk\[1\]pedagog-racivnyukiv2019.pdf](https://www.univer.kharkov.ua/docs/polozhennya/obrannya-nauk[1]pedagog-racivnyukiv2019.pdf)), та «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/systema-iakosti.pdf>, п. 6). Для участі у конкурсі мають право подаватися особи, які за своїми професійно-кваліфікаційними якостями відповідають вимогам, установленим для науково-педагогічних працівників Законом України «Про вищу освіту», кваліфікаційним вимогам, досвіду науково-педагогічної та практичної діяльності, установленим Статутом університету та іншими нормативно-правовими актами. Процедури добору викладачів у цілому дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів. Наявність процедури та її виконання підтверджено під час фокус-групи з адміністративним персоналом, гарантом ОП та НПП. Зокрема, під час онлайн зустрічі з керівництвом університету та адміністрацією підрозділів, в яких реалізується ОП, проректор з науково-педагогічної роботи - Пантелеймонов А. В. та завідувач відділу аспірантури і докторантури – Панченко В. Г. наводили приклад невідповідності викладача за освітніми компонентами (не за даною ОНП) та які санкції було застосовано до викладача відповідно до прийнятих в Університеті положень. Крім того, процедура моніторингу та оцінювання рівня професіоналізму викладачів здійснюється шляхом визначення рейтингів штатних науково-педагогічних працівників, результати якого представлено на офіційних сторінках структурних підрозділів університету (<http://ecology.karazin.ua/spivrobotniki/>). Під час фокус-групи з адміністративним персоналом, гарант ОНП

зазначила, що регулярно, на початку та наприкінці навчального року проводиться опитування студентів «Викладач очима студента».

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Гарант ОНП та НПП активно співпрацюють із роботодавцями у контексті організації та реалізації освітнього процесу за даною ОНП з урахуванням її специфіки, а саме, зважаючи на те, що основним роботодавцем є факультет геології, географії, рекреації і туризму та навчально-науковий інститут екології ЗВО (53% випускників), що сприяє проведенню фундаментальних досліджень та забезпечує набуття аспірантами універсальних навичок дослідника, в першу чергу, завдяки використанню сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведенні навчальних занять тощо. Також залучення роботодавців до організації та реалізації навчального процесу відбувається за декількома напрямками: 1) регулярне залучення представників різних наукових установ, підприємств, фірм для проведення лекцій, семінарів, бесід зі здобувачами (<http://mineralogy.univer.kharkov.ua/zustrdeo>, <http://mineralogy.univer.kharkov.ua/ukrnaukgeo>); 2) співпраця у питаннях практичної підготовки (враховуючи, що роботодавцями також є науково-дослідні інститути, природоохоронні організації, здобувачі освіти мають можливість працювати, проводити польові та лабораторні дослідження на базі цих організацій, що було підтверджено під час фокус-зустрічей); 3) надання представниками роботодавців рецензій та відгуків на ОНП «Науки про Землю», що підтверджується наданою у звіті СО інформацією; 4) діючі договори про співпрацю із закордонними та вітчизняними установами (надані відповідно на запит ЕГ). Дана інформація була підтверджена не тільки інформацією, розміщеною на сторінках факультету та звіті СО, але й під час зустрічей ЕГ із роботодавцями.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Під час інтерв'ювання роботодавців ЕГ отримала інформацію стосовно залучення роботодавців до аудиторних занять. Зокрема, представник Українського науково-дослідного інституту природних газів зазначила, що співробітники НДІ викладають на факультеті та в ході навчального процесу враховують необхідні навички, які знадобляться у майбутній професійній діяльності. Також до процесу викладання залучаються професіонали-практики, до прикладу, проф. Фик І.М., який за основним місцем роботи є завідувачем кафедри видобування нафти, газу та конденсату НТУ «Харківський політехнічний інститут», проф. Балюк С.А. – директор ННЦ ІГА ім. О.Н. Соколовського та доц. Коваль І.М. – с.н.с. УкрНДІЛГА ім. Висоцького.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У ЗВО діє Положення про підвищення кваліфікації та стажування у ХНУ ім. В. Н. Каразіна (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/polozhennya-pro-pidvyshchennya-kvalifikacii.pdf>). НПП проходять підвищення кваліфікації та стажування згідно з цим Положенням не рідше одного разу на п'ять років. Також у ЗВО розроблено Положення про підвищення кваліфікації та стажування наукових і науково-педагогічних працівників... за кордоном (https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/p_stazhuvannia-za-kordonom), програма підвищення кваліфікації (<https://dist.karazin.ua/for-teachers>) та наявний перелік установ-партнерів, спільно з якими реалізується система професійного розвитку викладачів (<https://dist.karazin.ua/for-teachers/training>). Усі НПП, задіяні в реалізації освітнього процесу за даною ОНП пройшли відповідне підвищення кваліфікації згідно умов положення. ЕГ отримала підтвердження даної інформації шляхом вивчення звіту СО та відповіді на запит (пункт 8 запити). Професійному розвитку викладачів сприяють академічна мобільність серед НПП, участь у грантових програмах та проектах (наприклад, у рамках проекту «INTENSE» та за програмою Еразмус+), а також стажування в закордонних ЗВО, зокрема проф. Максименко Н.В. пройшла стажування у Польщі та Естонії; проф. Немець К.А. – у Польщі; доц. Сегіда К.Ю. - в університетах Орадя (Румунія) та Жирони (Іспанія), а також у Талліннському університеті (Естонія). Експертна група звертає увагу на той факт, що під час онлайн зустрічі з адмінперсоналом було з'ясовано, що відповідно до стратегії ЗВО, угоди про співробітництво є двосторонніми, що надає широкі перспективи для подальшого професійного розвитку викладачів за даною ОНП (на підтвердження – приклад співпраці з Університетом Жирони, Іспанія).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У колективному договорі ЗВО між адміністрацією та трудовим колективом на 2020-2024 роки (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/Koldogovor2020-24.pdf>), передбачені кошти на видатки преміювання, стимулювання морального та професійного заохочення викладачів, творчої праці тощо. Також питання стимулювання розвитку викладацької майстерності врегульовано Статутом Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (<https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/docs/statute>), Порядком визначення

рейтингів науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/polozhennya-reiting-pracivnykiv.pdf>) та Порядком преміювання науково-педагогічних і наукових працівників (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/poriadok-premiuvannia.pdf>). За період функціонування даної ОП ціла низка НПП, які забезпечують на ній викладання, були відзначені університетом (Пересадько В.А., Немець Л.М., Тараров Я.В.) Максименко Н.В., Сегіда К.Ю.), що підтверджено під час онлайн зустрічі з адміністрацією ЗВО та працівниками кафедри. Зокрема, проректор ЗВО Пантелеймонов А.В., зазначив, що у рамках стимулювання викладацько-професійної майстерності у ЗВО реалізуються заходи, як матеріального, так і нематеріального характеру, наприклад, за публікації у Scopus та Web of Science ЗВО преміює авторський колектив відповідно до зазначених Положень університету, Під час спілкування з фокус-групою начальник служби управління персоналом – Куліш С. М. проінформував ЕГ про матеріальне стимулювання, передбачене за достроковий захист дисертації. В ЗВО передбачено також нематеріальне заохочення, йдеться про грамоти, подяки, нагороди та звання.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Освітній процес за даною ОНП забезпечують викладачі з науковими ступенями, вченими званнями, які мають високу публікативну активність, наявні закордонні стажування, приймають активну участь у міжнародних конференціях, що забезпечує досягнення визначених цілей навчання за ОНП на найвищому рівні. Високою є академічна мобільність серед науково-педагогічного персоналу, викладачі активно залучаються до розробки проектів та грантових програм. Забезпечується взаємодія з роботодавцями, де вони можуть надавати рекомендації щодо удосконалення ОНП. В ЗВО функціонує система стимулювання матеріального та нематеріального характеру розвитку НПП – проходження підвищення кваліфікації, участь ЗВО у різних міжнародних програмах та система преміювання викладачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Не виявлено

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Аналіз кадрового складу засвідчує високий рівень відповідності академічної кваліфікації НПП тим освітнім компонентам, які вони викладають на ОНП “Науки про Землю”. ЗВО демонструє готовність до удосконалення. До аудиторних занять за даною ОНП залучаються роботодавці та професіонали-практики. Процедура моніторингу та оцінювання рівня професіоналізму викладачів здійснюється шляхом визначення рейтингів штатних науково-педагогічних працівників, результати якого представлено на офіційних сторінках структурних підрозділів університету. Відповідно до діючої стратегії ЗВО, угоди про співробітництво за даною ОНП є двосторонніми. Релевантність фактів і їх контексту забезпечуються належною якістю змістовного наповнення офіційного вебсайту ЗВО та офіційних вебсторінок кафедр факультету ГПРТ та ННІ екології. ОНП та освітня діяльність загалом відповідають Критерію 6, а зважаючи на позитивні практики в контексті даного критерію та відсутність слабких сторін, експертна група дійшла висновку, що ОНП за критерієм 6 відповідає рівню А.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічне забезпечення в межах даної ОП було продемонстровано ЕГ в режимі реального часу та у відеоматеріалах, що були надані гарантом. ЕГ ознайомила з навчальною лабораторією екоотоксикологічних досліджень, лабораторією порід, мінералів і викопних організмів, навчально-дослідною лабораторією аналітичних та екологічних досліджень, навчальною лабораторією фізичної географії, геоєкології та методики викладання географічних дисциплін імені професора Г.П. Дубинського, навчальною лабораторією геоінформаційних систем та дистанційного зондування Землі, колекцією мінералогічного кабінету. Також. У ході відеозустрічі було представлено

інноваційний прилад для виготовлення шліфів з гірських порід. Бібліотечний фонд забезпечує здобувачів усією необхідною літературою. Найвний вільний доступ до баз Scopus та Web of Science. Під час зустрічі здобувачі відзначали доступність до обладнання для здійснення їх наукової роботи, проте зауважували, що робота з устаткуванням в інших підрозділах університету була дещо утруднена у зв'язку з великою кількістю бажаючих. Також, здобувачі висловили побажання щодо покращення доступності до окремих видів програмного забезпечення (ERDAS, ArcGIS). Експертами було виявлено що в цілому фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення є достатніми для реалізації цілей ОП програми та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЕГ відзначила наявність потужного бібліотечного фонду для здобувачів ОП, у ході відеозустрічі були представлені рідкісні видання у галузі наук про землю, зокрема Атлас Меркатора. Активно функціонує і сайт бібліотеки <http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/>. За посиланням http://www-library.univer.kharkov.ua/pages/graduate_student/graduate_student_txt.pdf можна знайти всю корисну інформацію для здобувачів PhD. Бібліотека має низку курисних сервісів, таких як електронний каталог <http://library.univer.kharkov.ua/OpacUnicode/index.php?lang=ua> та електронний репозитарій <http://dspace.univer.kharkov.ua/> доступ до яких надається на безоплатній основі. На території університету наявний вільний доступ до мережі Wi-Fi. Під час інтерв'ю з НПП та здобувачами вищої освіти було підтверджено, що доступ до інфраструктури ЗВО та інформаційних ресурсів в межах ОП в навчальний та позанавчальний час здійснюється безоплатно.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти за ОП «Науки про землю» у ХНУ ім. В. Каразіна та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Лабораторії, де здійснюються дослідження, обладнані вогнегасниками. У корпусах розміщені плани евакуації, наявна система оповіщення та пожежні стенди. У будівлі ЗВО є медичний пункт, що є філіалом обласної студентської лікарні. У пункті студенти можуть обрати сімейного лікаря та отримати екстрену медичну допомогу за необхідності. Підтримка психічного здоров'я здобувачів здійснюється сектором Навчального центру соціально-виховної та позаосвітньої діяльності Управління якості освіти. Здобувачі та працівники ЗВО мають можливість отримати кваліфіковану психологічну допомогу. Зі слів адміністративного персоналу, послуги психолога користуються попитом серед здобувачів. Дистанційне навчання в умовах карантинних обмежень здійснюється за допомогою платформи Moodle та сервісу Google Classroom. На вході в навчальні корпуси здійснюється температурний контроль відвідувачів. ЕГ відзначила наявність інтерактивного коворкінгу для студентів Karazin Student Hall для проведення різноманітних заходів, навчання та дозвілля. На факультеті функціонує з центральні заклади харчування та локальні на кожному поверсі. Таким чином, ЗВО створює всі необхідні передумови для задоволення потреб та інтересів здобувачів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час проведення виїзної експертизи ЕГ встановила, що освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів, що навчаються в межах даної ОП здійснюється на достатньому рівні. Здобувачі у ході зустрічі повідомили членів ЕГ, що освітня та консультативна підтримка здійснюється в основному науковими керівниками. Значна частина інформаційної підтримки здійснюється через соціальні мережі Facebook, Telegram, Instagram тощо. Важливу роль у підтримці здобувачів відіграє Рада молодих вчених, до якої можна звернутися з приводу питань, що виникають. Так само вільно здобувачі можуть звернутися і в деканат (у тому числі особисто до декана) за необхідності. ЕГ відзначила, що ЗВО повністю зацікавлений у наданні різних видів підтримки здобувачам задля їх комфортного навчання за ОП «Науки про Землю».

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Наразі здобувачі з особливими освітніми потребами на даній освітній програмі програмі не навчаються. Під час відеоогляду матеріально-технічної бази було підтверджено наявність необхідної інфраструктури для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. ЕГ були представлені пандуси, обладнані санвузли, ліфти. Крім цього у ЗВО затверджена низка документів, що регламентують особливості навчання таких здобувачів: Положення про організацію інклюзивного навчання у ХНУ імені В.Н. Каразіна <https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/inkluzivna-osvita.pdf> та Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з

інвалідністю та інших маломобільних груп населення <https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/nakazo211-1-290.pdf>. Доступність підтверджується висновками Технічного обстеження щодо доступності та безперешкодного доступу для осіб та інших маломобільних груп населення до будівель <https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/rezultaty.pdf>. Бібліотека ЗВО містить спеціальний комп'ютер для полегшення сприйняття інформації особами з особливими потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО регламентується Положенням про врегулювання конфліктних ситуацій у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна <https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/nakaz-konfliktni-sutyatsii.pdf>. Документ визначає загальні механізми вирішення таких ситуацій. Здобувачі ознайомлені з текстом Положення. Під час зустрічі здобувачі зазначили, що у разі виникнення конфлікту, вони вільно можуть звернутися до наукових керівників, завідувача кафедри, декана або ради молодих вчених. За словами здобувачів, науково-педагогічного персоналу та органів студентського самоврядування/ради молодих вчених у межах даної освітньої програми конфліктних ситуацій не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Наявністю достатнього матеріально-технічного забезпечення для проведення навчання здобувачів за даною ОП. Доступний бібліотечний фонд з великою кількістю видань, наявність унікальних екземплярів. Позитивні практики: наявність інтерактивного коворкінгу для здобувачів у вільному доступі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: частково утруднений доступ до окремих видів МТЗ. Рекомендації: покращувати доступність до матеріально-технічного (зокрема програмного) забезпечення здобувачів для проведення наукових досліджень.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

У цілому експертна група відзначає достатнє матеріально-технічне забезпечення для успішної реалізації освітньої програми "Науки про Землю". Наявна велика кількість навчально-наукових лабораторій з різноманітними приладами. У ЗВО сформований потужний бібліотечний фонд та вільний доступ до інформаційних ресурсів, у т.ч. міжнародних баз. Розвинена інфраструктура для осіб з особливими потребами. Для здобувачів та НПП здійснюється психологічна підтримка за потреби. Проте зважаючи, на висловлені під час зустрічей побажання як від здобувачів, так і від НПП щодо покращення матеріально-технічного забезпечення, експертна група колегіально дійшла до висновку про загальну відповідність даної освітньої програми 7 критерію.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У загальному процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм у ЗВО регламентується низкою внутрішніх нормативних документів: Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна <https://cutt.ly/kbosw55>, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ХНУ ім. Каразіна <https://cutt.ly/dbossaQ> та Настановою з якості ХНУ ім. Каразіна <https://cutt.ly/uboslbK>. Відповідно до положень освітня програма переглядається щорічно. Позитивною

практикою у ЗВО є проведення внутрішніх аудитів відповідно до положень Порядку проведення внутрішніх аудитів системи управління якістю та здійснення коригувальних і запобіжних дій у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна <https://cutt.ly/IbodMUk>. ЕГ відзначила наявність сертифікованих аудиторів відповідно до стандарту ДСТУ ISO 9001:2009 для проведення таких дій. Основні зміни в ОП у 2020-2021 рр. стосувалися освітньої компоненти. Так, наприклад, було збільшено кількість вибіркової дисципліни рекомендацією робочої групи міжнародного проекту INTENSE. На запит ЕГ гарантом ОП були надані витяги з протоколів засідання вчених рад, що стосувалися питання періодичного перегляду освітньої програми (Витяг з протоколу №9 від 15.03.2020, №5 від 05.02.2018, №5 від 15.01.2020). Зокрема до обговорення долучалися, члени робочої групи (Пересадько В.А., Тітенко Г.В., та ін.), стейкхолдери (Калев Сепп, Яковлев В.В), і здобувачі (Бурченко С.В., Логвінова М.). І здобувачі і науково-педагогічний персонал підтвердили свою участь у періодичному перегляді ОП «Науки про Землю».

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

За ініціативи Ради молодих учених та Профспілки студентів, аспірантів і докторантів ХНУ ім. В.Н. Каразіна проводяться опитування здобувачів щодо рівня задоволеності навчанням на даній ОП з метою подальшого покращення якості надання освітніх послуг. Результати опитувань були надані ЕГ у додаткових документах. Уцілому, здобувачі PhD ОП «Науки про Землю» оцінюють її на «відмінно» і «добре». Одним із побажань було розширення матеріально-технічної бази та посилити взаємозв'язок між тематикою дисертаційних робіт та дисциплінами, що викладаються. Під час зустрічі зі здобувачами учасники підтвердили участь у перегляді ОП. Проте, в основному активними учасниками перегляду ОП є здобувачі, що є членами вчених рад чи рад молодих вчених, решта здобувачів пасивно ставляться до можливості долучитися до покращення ОП. Аспіранти - члени органів самоврядування зазначали, (і це було підтверджено наданими додатковими документами), що за їх ініціативи було змінено дисципліну «Конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів» на «Наукові основи природокористування» (Протокол засідання Вченої ради ННІ «Інститут екології» №9 від 15.03.2020 р), а також додано до дисципліну «Робота з базами даних в суспільній географії» (Витяг з протоколу №5 від 15.01.2020). Також, на Вченій раді географічного факультету було висловлено прохання щодо включення дисципліни «3D моделювання міського середовища» до загального переліку. Для висловлення своїх побажань щодо ОП здобувачі можуть вільно звертатися до наукових керівників та гаранту.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці беруть участь у процесі періодичного перегляду освітньої програми. Так, дехто з роботодавців (Кривуля С.В. та Скриль І.А.) є членами робочої групи з розробки освітньої програми. Позитивні відгуки щодо ОП були надані низкою профільних установ: Інститут географії, Управління державного агентства рибного господарства у Харківській області та Український науково-дослідний інститут нафти і газу. У своїй рецензії Харківський РЦГМ висловлює побажання про створення спеціалізації «Гідрометеорологія». ЗВО були враховані побажання професора Калева Сеппа щодо розбиття дисципліни «Філософські заади та методологія наукових досліджень» на 2 дисципліни. Вченою радою була підтримана ця ініціатива в англійській підготовці. У ході відеозустрічі з роботодавцями, Скриль Ірина Анатоліївна зазначила, що остання зустріч щодо обговорення ОП відбулася у березні 2021 року, корективи не вносилися у зв'язку з відсутністю зауважень. Випускники кафедри зазначають про обмежену кількість можливостей для комерціалізації розробок внаслідок недостатнього ліцензійного програмного забезпечення. Наприклад, ERDAS, для реалізації дисертаційних досліджень, проте не для виконання господарсько-договірних тем.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Наразі випускники за ОП «Науки про Землю» відсутні. Перший набір був 2017 року. ЕГ зауважує, що ЗВО має достатні передумови для збирання кар'єрного шляху випускників. Так, наразі на фінальній стадії перебуває розробка анкети випускника, що було підтверджено на відеозустрічі з адміністративним персоналом.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Основним структурним підрозділом, що забезпечує систему забезпечення якості освіти у ЗВО є Навчальний центр менеджменту якості та моніторингу освітнього процесу. Щорічно проводяться внутрішні аудити системи управління якістю сертифікованими аудитором ЗВО. На запит експертної групи гарантом були надані результати останнього такого аудиту. Він був проведений у квітні 2020. У процесі перевірки було виявлено незначні порушення у трьох

процесах: забезпечення маркетингово-комунікативної діяльності, складання ОП, НП та РП, планування освітньої діяльності. Усі зауваження були виправлені або частково виправлені. У загальному діяльність відповідає встановленим вимогам. За словами гаранта, наступний аудит запланований на травень 2021 року. Таким чином, ЕГ колегіально вважає, що загалом система забезпечення якості вищої освіти у ХНУ ім. В.Н. Каразіна забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Освітня програма акредитується вперше, зауваження та пропозиції відсутні.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Культура якості вищої освіти у ЗВО розвинена на високому рівні. Усі учасники освітньої діяльності (керівний склад ЗВО, здобувачі, науково-педагогічний персонал та роботодавці) активно долучаються до розвитку ОП. Періодичні внутрішні аудити здійснюються відповідно до стандарту ДСТУ ISO 9001:2009 сприяють вчасному виявленню недоліків та оперативному їх усуненню. ЕГ відзначила популяризацію академічної доброчесності серед здобувачів як і радою молодих вчених, так і адміністративними підрозділами. Слухання щодо ОП відбуваються на засіданнях кафебри та вчених радах факультету. До них долучаються здобувачі та зовнішні стейкхолдери.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Наявність комплексно сформованої внутрішньої нормативної бази, що регулює внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності. Активна залученість органів самоврядування до перегляду освітньої програми, моніторингу рівня задоволеності здобувачів. Позитивні практики: внутрішні аудити здійснюються сертифікованими аудитором відповідно до стандарту

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: Недостатньо активна залученість здобувачів до перегляду ОП. Рекомендації: Більш активно залучати до обговорення не лише здобувачів, що є членами вчених рад чи рад молодих вчених.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Експертна група відзначає залученість роботодавців та об'єднань здобувачів до періодичного обговорення та перегляду освітньої програми. Внутрішні аудити системи якості освіти здійснюються систематично, зазначені зауваження щодо даної ОП усуваються відповідно до термінів. Система забезпечення якості вищої освіти сформована на достатньому рівні та дозволяє в повній мірі реалізовувати освітній процес в межах ОП "Науки про Землю". Виявлені недоліки у підкритерії 8.2. є несуттєвими та можуть бути виправлені впродовж короткого періоду часу.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Усі правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу знаходяться у вільному доступі, з ними можуть ознайомитися усі бажаючі. Зокрема на офіційному сайті університету у вкладці документи <https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/docs/vidpovid> можна ознайомитися з усіма необхідними та актуальними даними. Серед найважливіші: Статут Університету та Положення про організацію освітнього процесу. Також, актуальну інформацію щодо навчання в аспірантурі (положення про аспірантуру, правила вступу тощо) можна знайти на сайті факультету геології, географії, рекреації і туризму у вкладці Аспірантура http://geo.karazin.ua/dok_asp/. У ході відеозустрічей, всі учасники освітнього процесу підтвердили доступність до всієї необхідної інформації. Зважаючи на відсутність конфліктних ситуацій та порушень освітнього процесу в межах даної ОП, ЕГ робить висновок, що права й обов'язки послідовно дотримуються усіма учасниками під час реалізації освітньої програми.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект освітньої програми “Науки про Землю” за рівнем доктора філософії був опублікований на офіційному сайті ХНУ ім. Каразіна за посиланням https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/docs/projects?proekt_id=466. Термін обговорення з 01.04 по 01.05 2021 року. На разі документ перебуває на стадії формування. З текстами освітніх програм за минулі навчальні роки можна ознайомитися на сайті факультету геології, географії, туризму і рекреації http://geo.karazin.ua/onp_asp/.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Уся необхідна інформація, що стосується освітньої програми “Науки про Землю” та її компонентів опублікована на сайті факультету геології, географії, туризму та рекреації за посиланням http://geo.karazin.ua/onp_asp/. Там містяться навчальні плани здобувачів очної та заочної форми навчання http://geo.karazin.ua/np_asp_20-21/, робочі програми http://geo.karazin.ua/gr_asp/ та власне текст ОП http://geo.karazin.ua/onp_asp/. ЕГ відзначає, що список робочих програм не є вичерпним та потребує незначного уточнення (додати РП з дисципліни “Філософські засади та методологія наукових досліджень”).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Наявність вичерпної інформації, що стосується ОП “Науки про Землю” на офіційному сайті університету та спорідненому сайті факультету ГГТР. Наявність актуальної інформації щодо проекту ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони: неповна опублікована інформація про компоненти освітньої програми на офіційному веб-сайті. Рекомендації: уточнити перелік робочих програм та виокремити вибіркові дисципліни для зручності їх пошуку.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ відзначає загальну відповідність освітньо-наукової програми “Науки про Землю” критерію доступності та публічності. Уся необхідна інформація міститься на офіційному сайті університету та факультеті геології, географії, туризму і рекреації. Веб-сайти регулярно наповнюються актуальною інформацією, що стосується організації навчального процесу, новин та дозвілля. Несуттєвий недолік у підкритерії 9.3 дає експертній групі підстави встановлювати загальну відповідність освітньої програми по даному критерію.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів, адже ОНП сформована таким чином, що здобувачі мають можливість ґрунтовно вникнути та розібратися в розумінні науки як сфери діяльності завдяки вивченню навчальних дисциплін, що забезпечує їхню повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю. До навчальних планів включені дисципліни за спеціальністю а також такі, що забезпечують методологічні та викладацькі компетентності аспірантів в обраній ними сфері дослідження наук. Зокрема, для цього до обов'язкових ОК включено 9 дисциплін відповідно до заявлених предметних спеціалізацій, що забезпечує аспіранту відповідну освітню підтримку його наукового дослідження. З урахуванням сучасних тенденцій, глобалізаційних процесів, які відбуваються у світі, особливого значення набуває вміння комунікувати в науково-освітній сфері України та світу. Враховуючи зазначені тенденції сьогодення, в процесі проведення навчання за даною ОНП передбачено та забезпечується викладання іноземної мови за фахом, проведення науково-асистентської практики, а також представлення власних наукових доробків та презентацій результатів досліджень. Важливою складовою навчання за даною ОНП є блоки дисциплін за вибором, що дозволяє поглибити і розширити знання й уміння набуті здобувачами на 1 курсі аспірантури з обраної спеціалізації. Унікальність ОНП полягає в тому, що здобувач може обрати вибірккову дисципліну для формування компетентностей у спорідненій галузі в рамках даної спеціальності, що, апріорі сприяє підготовці та випуску високопрофесійного фахівця і в своїй, і в суміжній спеціалізації. Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, за освітнім ступенем «доктор філософії» ОНП Науки про Землю» здобувачі Логвинова М., Воронін В., Бурченко С. зазначили, що їхні пропозиції щодо внесення пропозицій до внесення вибіркових дисциплін були враховані шляхом включення до НП, виходячи, в тому числі, з особливостей та врахування кон'юнктури ринку (наприклад, враховано пропозиції, зважаючи на специфіку роботи в ІТ-компаніях). Показовим є той факт, що ОНП готує своїх випускників до роботи за фахом у світових академічних і прикладних організаціях, адже сприяє цьому програма з іноземної мови фахового спрямування на 10 кредитів ЄКТС та низка дисциплін англійською мовою. Все це створює підґрунтя для формування у аспіранта своїх, конкретних наукових інтересів та сприяє розширенню горизонтів щодо їх реалізації в ході виконання наукової складової ОП.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

Всі наукові керівники аспірантів, затверджені відповідно до протоколів засідань Вченої ради факультету геології, географії, рекреації і туризму (проф. Костріков С.В., проф. Максименко Н.В., проф. Черваньов І.Г., проф. Немець Л.М., проф. Суярко в.Г., доц. Удалов І.В., проф. Лур'є А.Й., доц. Матвеев А.В.) є активними дослідниками, які мають у власному науковому доробку публікації, дотичні до напрямку (тематики) дослідження аспіранта. Відповідність тем аспірантів опублікованим працям їх керівників було встановлено шляхом аналізу даних зі звіту СО (табл. 2. Зведена інформація про викладачів), а також ЕГ пересвідчилася в цьому, отримавши відповіді на запити, зокрема: Запит 3. Відомості про аспірантів: затверджені теми та призначені керівники (витяги з протоколів) та їх публікації; Запит 5. Відомості про керівників (перелік публікацій за останні 5 років). Крім того, ЕГ було проаналізовано та підтверджено наявну інформацію на офіційних сторінках кафедр факультету (<http://geologia.univer.kharkov.ua/index.php/about-us/personal?id=35>) та (<http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/%d0%be-%d0%ba%d0%bo%d1%84%d0%b5%d0%b4%d1%80%d0%b5/%d1%81%d0%bf%d1%96%d0%b2%d1%80%d0%be%d0%b1%d1%96%d1%82%d0%bd%d0%b8%d0%ba%d0%b8-%d0%ba%d0%bo%d1%84%d0%b5%d0%b4%d1%80%d0%b8/>), а також у профілях викладачів у Profile in Web of Science, Profile in Scopus, Google Scholar тощо. Дотичність тем наукових досліджень аспірантів напрямом досліджень наукових керівників забезпечується на етапі вступної кампанії, коли потенційні абітурієнти мають змогу ознайомитись з темами наукових досліджень, які можуть бути підтримані науково-педагогічними працівниками, які забезпечують ОП (<http://ecology.karazin.ua/spivrobotniki>). Під час навчання за першим та другим рівнем вищої освіти для потенційних здобувачів, які бажають вступити в аспірантуру, важливим аргументом є наявність спільних з майбутнім науковим керівником публікацій саме до вступу в аспірантуру. Для з'ясування відповідності наукових планів абітурієнта по відношенню до відповідності науковим інтересам потенційного наукового керівника, в правилах вступу до аспірантури, визначених ЗВО, одним із вступних іспитів є презентація наукових інтересів абітурієнтів, в ході якої і може бути з'ясована дана відповідність. Також існує процедура уточнення теми наукового дослідження в ході навчання. До речі, в ході проведення онлайн зустрічі зі здобувачами вищої освіти, аспірантка 4-го року навчання: Логвинова М. зазначила, що в процесі навчання виникла необхідність зміни теми дисертаційного дослідження, що було зумовлено участю аспірантки в міжнародному проєкті, що вказує на застосування студентоцентрированого підходу. Такі питання розглядаються кафедрою, на якій працює науковий керівник, науково-методичною комісією, та затверджується вченою радою факультету/інституту. Експертна група зазначає, що зважаючи на такий підхід, теми всіх аспірантів, які навчаються на ОП на даний час, повністю узгоджені з тематикою наукових керівників.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики

аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

ЕГ під час онлайн трансляції з різних об'єктів ЗВО пересвідчилась у високому рівні забезпеченості матеріально-технічними ресурсами в межах ОНП та наявності можливостей для проведення наукових досліджень. Здобувачі мають змогу використовувати апаратуру для аналізу якості компонентів природного середовища (атомно-абсорбційний спектрофотометр МГА 915 МД, спектрофотометр ULAB 102UV, фотоколориметри КФК-2 та КФК-2МП, тощо), обладнання для дослідження керну (станки вибурювання і шліфовки торців керну, прилади для визначення проникності керну та електричних властивостей гірських порід), топографо-геодезичне (GPS приймачі, GPS навігатори, теодоліти і тахеометри, ехолот-картплотер «Lowrance»), обладнання для метеорологічного комплексу «Датаспектр Метео» та ін. Бібліотека ЗВО забезпечує доступ до великої кількості електронних видань, в тому числі періодичних видань, включених до баз даних SCOPUS/Web of Science, а також доступ до мережі Інтернет. Модернізацію матеріальної бази наукових досліджень передбачено Стратегією розвитку Університету на 2019-2025 рр. (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/strategiyarozvytku-universitetu-2019-2025-2>). Для забезпечення освітнього процесу ОНП використовуються три обладнані комп'ютерною технікою навчальні лабораторії з ліцензованим програмним забезпеченням, два комп'ютерні класи. ЗВО є засновником 5 наукових видань, які є фаховими за напрямом підготовки здобувачів та входять до групи А та В, у яких регулярно на безоплатній основі публікують результати наукових досліджень здобувачі даної ОНП та їх наукові керівники (Web of Science – Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія Геологія. Географія. Екологія, заснований у 1964 р.; фахові видання – Проблеми безперервної географічної освіти і картографії (2000 р.), Часопис соціально-економічної географії (2005 р.), Людина та довкілля. Проблеми неоекології (1999 р.), Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія Екологія (2006 р.). Здобувачі беруть активну участь у всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях за межами. У результаті опитувань здобувачів, науково-педагогічних працівників та працівників структурних підрозділів, з'ясовано, що докторанти мають вільний безкоштовний доступ до будь-яких ресурсів, необхідних для проведення наукових вишукувань. За свідченням проректора з наукової роботи Катрича В.О., здобувачі беруть активну участь науково-дослідних роботах як виконавці, співвиконавці, а результати такої діяльності впровадженні у практику. ЕГ вважає, що ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП усі можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до наукової тематики здобувачів та наукових керівників.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

ЕГ переконалась у тому, що в ЗВО створено умови для введення здобувачів третього рівня вищої освіти у міжнародну академічну спільноту. На базі ХНУ імені В. Н. Каразіна проводяться щорічні традиційні Міжнародні науково-практичні конференції у яких активну участь беруть здобувачі та наукові керівники. Поміж них: Регіон: Стратегія оптимального розвитку; Регіон: Суспільно-географічні аспекти; Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування: освіта – наука – виробництво; Екологічна і техногенна безпека. Охорона водного і повітряного басейнів. Утилізація відходів; Гідрогеологія: наука, освіта, практика; Екологія, неоекологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування; Новітні проблеми геології; Охорона довкілля: Всеукраїнські наукові Таліївські читання; Екологічна безпека – сучасні напрямки та перспективи вищої освіти; Актуальні проблеми формальної і неформальної освіти з моніторингу довкілля та заповідної справи та ін. ЕГ надані підтвердуючі документи про виконання проєкту «INTENSE: Комплексна докторська програма з екологічної політики, менеджменту природокористування та техноекології» (12 - 23 серпня 2019 р., м. Тарту) у літній школі “WIN! Water Innovations: Policy, Management, Research” (здобувач Бурченко С.). Здобувачки Логвинова М. і Суптело О. брали участь у “First International Doctoral Summer School in Urban Geopolitics: Urban Identities, Geopolitics and Urban Policy” (5-10 червня 2019 р.), яка проводилась у рамках міжнародного міждисциплінарного дослідницького проєкту “Ukrainian geopolitical fault-line cities: urban identities, geopolitics and urban policy” спільно з університетом Осло (Норвегія), а також у Міжнародній літній школі «Масові переміщення: фокус на внутрішньо переміщених осіб у пострадянських країнах» “International Summer School in Mass Displacement: focus on IDP's in Post-Soviet Countries” (5-16 серпня 2019 року на базі ХНУ імені В. Н. Каразіна) та ін. Участь здобувачів ОНП у міжнародних заходах засвідчена наданими ЕГ для ознайомлення відповідними сертифікатами.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники здобувачів ведуть активну науково-дослідну діяльність та долучають неї своїх аспірантів. Для прикладу, професор Л.М. Немець та доцент К.Ю. Сегіда працюють на НДР (№ 0115U000504 і № 0118U006480, № 0116U000964), професор Максименко Н.В. бере участь у проєкті Міжнародного Вишеградського фонду (<http://ecology.karazin.ua/mizhnarodna-dijalnist/v4-gbi/>), професор Черваньов І.Г. керує НДР № 20-20. ЕГ відзначає, що наукові керівники активно залучають своїх аспірантів до науково-дослідної роботи, готують спільні публікації. На запит ЕГ, було надано перелік публікацій наукових керівників, багато з них виконано у співавторстві з аспірантами. Під час відеозустрічей і здобувачі і їх наукові керівники підтвердили вищенаведені факти особисто.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Академічна доброчесність у ЗВО чітко регламентується Порядком проведення перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчальних видань щодо наявності запозичень з інших документів. У документі висвітлені положення щодо вимог дисертаційних досліджень, наукових публікацій у контексті дотримання принципів академічної доброчесності. Так, в залежності від величини критерія подібності, відсоток допустимого запозичення встановлений на рівні 5-20%. Перевірка здійснюється за допомогою сервісів Unicheck та Strikeplagiarism.com безкоштовно для здобувачів. Аналогічним чином відбувається і перевірка майбутніх публікацій: тез, статей, монографій тощо. У випадку виявлення перевищення допустимого рівня запозичень, публікації автора не допускаються до друку, дисертаційна робота до захисту. Якщо порушення академічної доброчесності було виявлено серед науково-педагогічного персоналу, така особа позбавляється можливості бути науковим керівником здобувача Ph.D. Випадків порушень положень академічної доброчесності у межах даної ОП не було виявлено. Під час відеозустрічей здобувачі виявили обізнаність у питаннях дотримання академічної доброчесності та наслідків у разі виявлення недоброчесних дій.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Унікальність ОНП полягає в тому, що здобувач може обрати вибірккову дисципліну для формування компетентностей у спорідненій галузі в рамках даної спеціальності. Показовим є той факт, що ОНП готує своїх випускників до роботи за фахом у світових академічних і прикладних організаціях. Наукові керівники активно залучають своїх аспірантів до науково-дослідної роботи, готують спільні публікації. Для забезпечення освітнього процесу ОНП використовуються три обладнані комп'ютерною технікою навчальні лабораторії з ліцензійним програмним забезпеченням, два комп'ютерні класи. ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП усі можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень. У ЗВО створено умови для введення здобувачів третього рівня вищої освіти у міжнародну академічну спільноту. Академічна доброчесність у ЗВО чітко регламентується Порядком проведення перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчальних видань щодо наявності запозичень з інших документів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Не виявлено

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Забезпечується дотичність дисциплін, включених до навчальних планів аспірантів тематиці їх досліджень. До навчальних планів включено дисципліни за спеціальністю а також такі, що забезпечують методологічні та викладацькі компетентності аспірантів. Унікальність даної ОНП полягає в тому, що здобувач може обрати вибірккову дисципліну для формування компетентностей у спорідненій галузі в рамках даної спеціальності. Наукові керівники аспірантів є активними дослідниками, які мають публікації, дотичні до напряму дослідження аспіранта. Адже, дотримується (простежується) відповідність тем аспірантів опублікованим працям їх керівників. Аспіранти забезпечені доступом до лабораторій, обладнання, приладів, необхідних для якісного проведення досліджень за тематикою. Зокрема, для забезпечення освітнього процесу використовуються три обладнані комп'ютерною технікою навчальні лабораторії з ліцензованим програмним забезпеченням, два комп'ютерні класи, вільний доступ до глобальної мережі Інтернет, наукової літератури та інших матеріалів за спеціалізацією. Якісна підготовка аспірантів підтверджується активною участю аспірантів щодо інтеграції в міжнародну академічну спільноту шляхом публікації результатів у міжнародних фахових журналах, виступів на міжнародних конференціях, семінарах, а також можливостей щодо стажування за кордоном, які відкладаються лише у зв'язку з карантинними обмеженнями. Інформація про якісну підготовку здобувачів була засвідчена наданими ЕГ для ознайомлення матеріалами, відповідями на запити ЕГ та під час програми зустрічей. Наукові керівники активно залучають своїх аспірантів до науково-дослідної роботи, готують спільні публікації. На запит ЕГ, було надано перелік публікацій наукових керівників, багато з них виконано у співавторстві з аспірантами. Публікації і наукові роботи аспірантів і їх керівників (тези, статті, монографії тощо) проходять перевірку на наявність академічного плагіату. Перевірка здійснюється за допомогою сервісів Unicheck та Strikeplagiarism.com безкоштовно для здобувачів. У випадку виявлення перевищення допустимого рівня запозичень, публікації автора не допускаються до друку, дисертаційна

робота до захисту та застосовуються санкції, визначені ЗВО згідно з принципами університетської автономії. ОНП та освітня діяльність загалом відповідають Критерію 10, а відсутність слабких сторін вказую на те, що ОНП за критерієм 10 відповідає рівню А

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Для реалізації онлайн-візиту експертної групи та під час проведення акредитаційної експертизи ОНП «Науки про Землю» експертній групі було забезпечено доступ до всіх необхідних матеріалів та надано можливості для їх детального вивчення . Онлайн-зустрічі експертної групи у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна відбулися відповідно до запланованої та узгодженої програми візиту.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	A
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	A

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація з визначенням "зразкова"**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Мельник Андрій Васильович

Члени експертної групи

Льїн Леонід Володимирович

Тесьолкіна Тетяна Сергіївна